

САНА ОЛОХ

12+

2020 сыл
Муус устар
3 күнэ
бэтинсэ
№ 25
(11681)

Чурапчы улуунун хаһыата • ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР • (O) sanaoloh

Бэтинсэ муус устар 3 > субуота муус устар 4 > баскылыаҥыа муус устар 5 > биирдисинньик муус устар 6 > отуорунньук муус устар 7 > сэрэдэ муус устар 8 > чаппар муус устар 9

--- НОВОСТИ РЕСПУБЛИКИ ---

Айсен Николаев установил дополнительные меры по недопущению распространения новой коронавирусной инфекции

Согласно требованиям Главного государственного санитарного врача Российской Федерации, Глава Якутии Айсен Николаев установил дополнительные меры по недопущению распространения новой коронавирусной инфекции. Соответствующие изменения в указ «О введении режима повышенной готовности на территории Республики Саха (Якутия) и мерах по противодействию распространению новой коронавирусной инфекции (COVID-19)» руководителем региона внес 1 апреля.

Согласно изменениям, лица, прибывшие, начиная с 1 апреля 2020 года, в аэропорт г. Якутска из зарубежных стран, должны быть в обязательном порядке изолированы в обсерваторе на 14 календарных дней со дня прибытия.

Министру республики Айсен Николаев поручил обеспечить транспортирование лиц, прибывших из зарубежных стран, до места изоляции, соблюдая условия, исключающие риски инфицирования новой коронавирусной инфекцией.

Также новым указом Глава республики определил перечень лиц, для которых должны быть в обязательном порядке проведены лабораторные обследования на новую коронавирусную инфекцию. В этот перечень попали следующие лица:

прибывшие на территорию республики с признаками респираторных заболеваний; контактировавшие с больным новой коронавирусной инфекцией; больные с диагнозом «внебольничная пневмония»; граждане старше 65 лет, обратившиеся за медицинской помощью с симптомами респираторного заболевания.

Анализ на COVID-19 один раз в неделю должны будут сдавать медицинские работники, имеющие риски инфицирования коронавирусом на рабочих местах, а при появлении симптомов, не исключающих новую коронавирусную инфекцию, — немедленно.

Кроме того, анализы на коронавирус при появлении симптомов респираторного заболевания будут сдавать находящиеся в учреждениях постоянного пребывания — в специальных учебно-воспитательных учреждениях закрытого типа, кадетских корпусах, домах-интернатах, учреждениях системы Федеральной службы исполнения наказаний (ФСИН России) — и персонал таких организаций.

Пресс-служба Главы Республики Саха (Якутия) и Правительства Республики Саха (Якутия).

--- СОУННАР ---

В Чурапчинском улусе будут приняты меры по обеспечению безопасности дорожного движения

Глава Чурапчинского улуса Андрей Ноговицын провел рабочее совещание по вопросам обеспечения безопасности дорожного движения, соблюдения требований предотвращения чрезвычайных ситуаций на муниципальных автомобильных дорогах МО «Чурапчинский улус».

В ходе совещания обсуждены предложения по обеспечению безопасности дорожного движения, соблюдения требований безопасности и предотвращения случаев ДТП на муниципальных автомобильных дорогах улуса в связи с неблагоприятными погодными условиями, вызванными интенсивными снегопадами. Также следует обратить особое внимание по соблюдению требований безопасности и интенсивности движения автотранспорта на муниципальной автомобильной дороге «Чурапча – Арылах», по которой в данное время осуществляется перевозка строительных материалов большегрузным автотранспортом в Кытанахский наслег для строительства объектов. Главам поселений и подрядной дорожной службе указано провести дополнительные работы по очистке снега на дороге «Чурапча – Арылах».

По итогам поручено пересмотреть план дорожного фонда на этот год и провести работы по дополнительному перепрофилированию муниципальной

автомобильной дороги «Чурапча – Арылах». Кроме того, необходимо проинформировать все подрядные организации, работающих на территории района о принятии срочных мер по соблюдению требований безопасности и предотвращения чрезвычайных ситуаций при движении большегрузного автотранспорта на дорогах. Все эти меры направлены на предотвращение автокатастроф на муниципальных автомобильных дорогах, на предупреждение аварийных ситуаций. Руководство муниципального района, главы поселений, структуры МВД, дорожные службы прилагают совместные усилия, направленные на улучшение этой ситуации. Водителям большегрузов, согласно КОАП, возлагается прямая ответственность за соблюдение ПДД и контроль ситуации на автодороге. Любые нарушения с их стороны ведут к наказанию через штрафы и лишение прав. Во избежание человеческих жертв ежегодно создаются новые формы профилактических мер по линии ГАИ.

В совещании приняли участие первый заместитель главы улуса Алексей Ноговицын, заместитель главы улуса по строительству и архитектуре Руслан Васильев, директор МКУ СЕЗ по САЭ улуса Афанасий Степанов, начальник управления финансов администрации улуса Таисия Брызгаева, инженеры по надзору за строительством МКУ СЕЗ по САЭ улуса Евгений Попов, Александр Ефремов.

Пресс-центр МО «Чурапчинский улус».

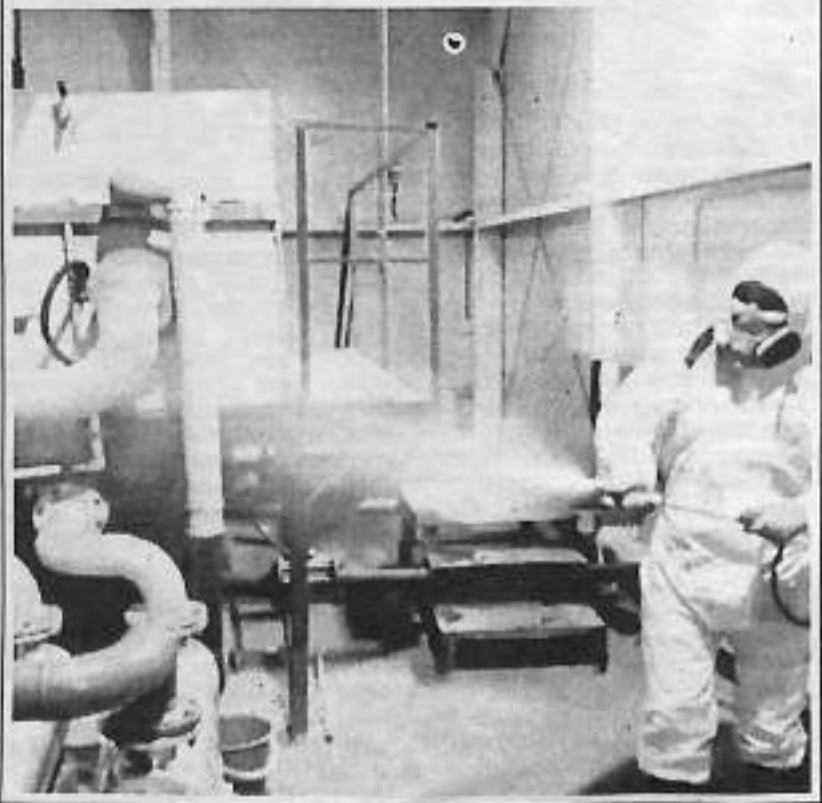
ТИЭХИНЫКЭНИ ДЕЗИНФЕКЦИЯЛЫАХТАРА

Чурапчы уулугулар туттуллубут кирдээх ууну ыраастыыр КОС 2018 сыллаахтан аһыллан үлэтиир. Бу тыа сиригэр бастакы кирдээх ууну ыраастыыр станция күннэ 500 куб ууну ыраастыыр кыахтаах.

Дьобус тэрилтэҕэ барыта, салайар персоналы таһынан, 4 оператор, 1 слесарь уонна 1 инженер үлэтиир. Дойду үрдүнэн турбут дыаны утары үлэттэн тэрилтэ туора турбат. Ол курдук, улуустаагы киин балыыһа салалтатын кэрдүүтүнэн суһал кеме массыналарын дезинфекциялыыр быстах кэмнэ үлэтиир автомойкалары үлэтиитэр бэйэлэрин күүстэринэн туттулар. Манна Ыарыы тарбанар түгэнигэр Ыарыһаҕы тизибит тизихиньик тутатына дезинфекцияны ааһыахтаах. Маны тэнэ, күн бүгүн Ыарыһахтар танаастарын сууйар анал оборудованиены аҕалан туруордулар.

Ити курдук, сэрэхтээх сиргэ үлэтиир дьону харыстыыр туһуттан үлэтиитэр анал харыстанар кестүүмнэринэн хаанчылыннар. Үлэтиир эбийиэктэрин кэмтитэн кэмигэр анал суурадаһынынан ыстаран, дезинфекция үлэтин ыыталлар.

«Саха» НКХ Чурапчытаагы салаата.

— ДОРУОБУЙА ХАРЫСТАБЫЛА —

Кылаабынай быраас: «Дьизэбитигэр олорон, ыарыы тарбанар ситимин тохтообут»

кэтэ, илиини чаастатык сууна, дьонтон балтараа мизэрэ тэйиччи тутта сылдьар наадалаах. Дьизэни усту хлордаах уунан сууйан баран салгылатыахтаахыт, төлөпүүнүтүн, гаджеттаргытын эмиз антисептиктеринан сотуохтаахыт. Хронической ыарыылаах, 60-нарыттан үөһэ саастаах дьонно кутталлаах. Ол эрэри кэллэни кэмизэ статистика көрдөрүөнүн, 40-нарыгар дьизэ саастаах дьон өлүүтэ эмиз элбээн иһэр, биир кыра оҕо өлүүтэ баар.

Чурапчы федеральной трассага турар буолан кутталы үөскэтэр. Онон улууска оперативнай штаб тэриллэн үлэлиир. Манна ыарыы тарбаматын туһугар туһааннаах тэрилтэ салайааччылары кириэн үлэлибит. Ис дьыала, ГАИсотрудниктарасэрэтерүлэни бысталлар, биһиги туһаналларыгар дьизэ бесконтактнай термометры бизрбиһит. Ыарыы кэлэр түгэнигэр Одьулуун балыыһатын инфекционной стационар олорон бэлэмнэтибит, 20 мизэстээх. Биир ИВЛ-аппарат (искусственная вентиляция легких), кислороднай концентратор, рентген-аппарат, эх лаборатория уонна узи барда. 7 үлөһит анал үөрэби, инструктаһы аастылар, анал противочумнай (вирусу утарар) көстүүмнээхтэр. Дезинфекциялыыр сирэстибэ баар. Ыарыыны эмтээһингэ учуонайдар үлэлииллэр, онон сотору-сотору эмп-томп уларыыан иһэр. Онон көрөн, стационар эмиз хаачылан иһэр. Улууспутугар бүгүһү туругунан коронавирүһунан ыалдьыт суох, обсерваторга эмиз. Обсерватор дьизэ ыалдьыт киһини кытта алтыһыт эбэтэр кыайан самоизоляцияга барбатах дьон кириэр сирдэрэ ааттанар. Обсерватор быһыытынан 40 мизэстээх Одьулууннаагы техникум, 14 мизэстээх Чурапчытаагы колледж уопсайа уонна ЧГФКСИ уопсайа бэлэмнэнэр. Чурапчыга 4 киһи атын дойдуттан кэлэн, самоизоляцияга олорор.

Кытай Ухань куората бу вирусу самоизоляциянан кыайда. Куораты бүтүннү сабан, ыарыы улаатан испит

көрдөрүүтэ түһэн барда. Онон бу практиканы туһанан, Арасыйаа эмиз маньык мизэрэ ылына. Саамай сөптөөх мизэрэ дии саныбын. Онон Чурапчы дьонуттан-сэргэтигэр көрдөһүм этэ — карантины тутуһун, барыны-кайыны тохтотун. Дьизэбитигэр олорон, ыарыы тарбанар ситимин тохтообут. Бары биригэ тулуйан олордохпутуна, бу мизэрэни тутуһахпытна эрэ бу ыарыыны тумнар кыахтаахпыт.

Киин балыыһа, поликлиника экстреннай көрүүгэ көстө, былаанынан көрүү дьизэ тохтоото. Онон баһаалыста поликлиникага кэллэхтэ. Бэйэбит кэлэн сыһыарыахытын эбэтэр сыстан барыахытын сөбүн өйдөөн. Ыарыыдаахпытна, регистратурага эрийэн бераастары дьизэбитигэр ыһырабыт. Терапевтар, педиатрдар тиийэн көрүөхтэрэ. Улуус дьаһалтата онно анаан массыына көрдө. Босхо эмизин туһанааччылар, оҕо үтүн толукунан ылааччылар эмиз регистратурага эрийэн суруйтарарыт. Атын дойдуттан кэлбит дьон 14 хонука больничнай ылабыт, эмиз регистратурага эрийэбит эбэтэр интернист нөһүө социальной страховкалааһын пуондатын саайтыгар кириэн толоробут. Оттон Арасыйаа атын регионуттан кэлбит дьонно больничнай төлөмөт, үлэ бизрээччини кытта сөһүөнөн, дьизэ олорон үлэлииргит наадалаах.

Чурапчы-Дьокускай хайысханан сылдьар таксистар, төһө кыалларынан, биир нэдиэлэ айаннаабаккалыгар ыһырабын. Пассажиры аатын, аадырытын, төлөпүүнүн сурунуоххутун наада, туох эмэ буолар түгэнигэр туһалаах буолуо. Рейс кэнниттэн дьэсирэстибээннэ массыынаны кичэйэн сууйар наадалаах, чуолаан киһи саамай таарыйар сирдэрин — туттаахтарын.

Ватсабынан тарбанар сурахтарга итэҕэйимэн, Доруобуйа харыстабылын министристибэтэ, Роспотребнадзор уонна былаас уорганнара эрэ таһаарыт иһитинэриилэрин ылынын. Сымыйа

сурабы тарбатын иһин мизэрэ тардылларгытын өйдөөн. Биһиги биир сымыйа сурах тарбаныгыгар прокуратурага уонна полицияга үксүү түһэрэн олоробут. Итинник сурахтары тарбатан, тугу да туһамматтар, дьонно паниканы эрэ үөскэтэр буоллахтара...

Вирусу, харчы эргирин элбэтэри, лабораторияга айлаллар, вакцинага баар дьизэ сурах-сымыйа. Бу сана вирус, мутациялаан, кыыптан дьонно көспүт. Вакцинага да, эмэ да суох. Вакциныны айыыга бастаан Гонконг ыһыбыта Оттон Арасыйаага Федеральной медико-биологической киһи кытта "Вектор-Бек" вирусологической киһи үлэлиир. Вакциныны оноруу элбэх түбүгү эрийэр, үгүс боруобалааһыны, уопуу ааһар. 11 ыйынан производствоба тахсыахтаах дьонно тарбаныахтаах.

Улуус үрдүнэн биир эрэ ИВЛ-аппарат баар дьизэ олордохтор долгууялар эбит. Үчүгэй ИВЛ-аппарат сыаната 5 мөл.солк. "Индрайвер", "My Tona" курдук биллэр хампаанна салайааччылары Арсен Томский уонна Алексей, Афанасий Ушницкийдар өрөспүүбүлүкэбитигэр ИВЛ-аппараты ыларгытыгар дьизэ 45 мөл.солк. бизрдилэр. Онон биһиги улууспутугар Доруобуйа харыстабылын министристибэтэ 1 аппараты көрөргө дьизэ этэн турар. Кинилэргэ түгэнигэр туһанан, махталбытын биллэрэбит. Маны таһынан үбүнэн көмөлөспүт Чурапчыбыт урбааньыттарыгар, ОдьКХ тэрилтэтигэр, харыстанар сирэстибэлэри (средства индивидуальной защиты) ыларга дьизэ 100 тыһ.солк. бизрбит балыыһабыт профсоюзутугар эмиз махталбыт улахан.

Түмүкэ биир этиилээхпин — ол арыгы атытын тохтотуу. Статистика көрдөрүөнүн, өр үлэлээбэккэ олорор кэмизэ бытовой иһи улаатар. Арыгыны иһи баар буоллабына, буруйу оноруу үксүү, эчэйи тахсар. Оччобуна медүлэһиттэргэ бу ыксаллаах кэмизэ эбии үлэ, нөһүрүска буолар. Онон арыгыны тохтотуу туруорсабын.

Доруобуйага сыһыаннаах ханнык баҕарар ыйытыларгытынан поликлиника сай-киинигэр 8-961-869-68-78 нүөмэринэн эрийэргитигэр.

Кэпсэттэ Елена МАКАРИНСКАЯ.

— ИСПИСЭЛИИС ТЫРЫБЫНАТА —

Матрена Матвеева: "Үйэтитиигэ үгүс үлэ ыытыллар"

Хатылыга баарынан, устуонно ыытылла турар. Ол иннинэ Лена өрүккэ, Уус Алдан улуутугар бара сылдьыбытара. Итиннэ Болугур нэһилиэгиттэн «Быраа суохтар» норуодунай тыйаатырын уонна Чурапчы нэһилиэгин артыыстара кытыыны ылыбытара. Салгыы Хатылыга эмиз «Быраа суохтар» артыыстара уонна Хатылы нэһилиэгин олордохторо уһулла сылдьаллар. Балабан ыйын бүтүүтэ эбэтэр алтынныга 400-чэкэ киһилээх маассабай сыана уһулуохтаах. Уһулуу Аллараа Бэстээх бизрэгэр ыытыллара сабадаланар. Ахсынны ыйга киһи бүтүөхтээх. Гавриил Дмитриевич Протодаконов төрөөбүтэ 110 сылыгар аналлаах документальной киһини Алабар нэһилиэгэр кэлэн Наталья Михалева — Сайа устуохтаах. Ону таһынан Иван Михайлович Павлов аатын сүгэр орто оскуола таһыгар Иван Михайлович быһа туруорулуохтаах. Итини таһынан Писерия 95 сылынан Сима Сергеев аатынан арт-эбийизк Олонхо дьизтин территориятыгар онорулуохтаах. Чурапчы Комсомола төрүтэммитэ 100 сылыгар анаан киһигэ тахсыахтаах. Маны таһынан чулуу иһитиитигэр Иван Николаевич Винокуровка эмиз биир киһигэ тахсыахтаах. Манна барытыгар Кыайы 75 сылыгар анаан тэриллэбит улуустаагы пуондаттан үп көрүлүөхтээх. Бу пуондага тэрилтэлэр үп утан эрэллэр.

Быйылгы ыытыллыбыт тэрээһиннэртэн сырдаттааха. Кыайы Знамята улууска кэлэн барда, Уус Алдантан тутуллут, Таатбага атаардыбыт. Карантинынан сибээстэн, оскуолаларга тэрээһин ыытыллыбата. 17 нэһилиэккэ барытыгар Кыайы пааматынныктарыгар көрсүһүү тэрилтэлэрэ.

Кулун тутар 13-14 күннэригэр,

Бэтэрээннэр күннэригэр анаан, өрөспүүбүлүкэтээби араас өрүттээх дьаһаллар ыытыллыбытара. Ол курдук, төгүрүк остуол, патристическай иитиннээн сибээстэн, И.М. Павлов аатынан Чурапчы орто оскуолатыгар кылаас чааһа буолбуттара. Бу күннэргэ Дьокускай куораттан анал дэлгээссийэ кэлэн кытыыны ылла. Кинилэр Көһөрүлүү, оскуола мусойдарыгар сылдьан, Чурапчы устуоруйатын билистилэр. Итини тэнэ гериятрия бырааһа Анастасия Яковлева кырдыабастар доруобуяларын көрдө, элбэх сүбэни бизрдэ. «Утум» норуот айымньытын дьизитигэр СӨ Министристибэтин, РФ Социальной страховкалааһын, Пенсионнай пуондалар бэрэстэбиитэллэрэ бэтэрээннэргэ аналлаах куруһуоктар үлэлэрин көрдүлэр. Бэтэрээннэр мунаарар болтуруостарыгар толору эппиэттэтиллэр. Ону таһынан «Утумна» дьарыктанар бэтэрээннэр кэнсиэр көрдөрүлэр, быыстапка тэриллэн көрдөрүлүннэ.

Нэһиликтэр, тэрилтэлэр икки ардыларыгар ыытыллыбыт бэстибээллэргэ бэтэрээннэр көхтөөхтүк, ситиһилээхтик кытыннылар. Билигин Кыайы параатыгар бэлэмнэнигэ үлэлэнэ сылдьабыт. Чурапчы нэһилиэгин тэрилтэлэрэ, ону тэнэ нэһиликтэр бары кэлэн кытыыны ылыахтаахтар.

Чурапчы улуутугар хас сэрри бэтэрээнэ баарый?

Биһиги улууспутугар биир да сэрри бэтэрээнэ суох. Ол эрэри Чурапчытан төрүттээх Дьокускай куоракка олорор биир бэтэрээннээхпит — Петр Терентьевич Карсанов. Улууска 130 тыһ. бэтэрээнэ, 6 сэрри бэтэрээннэ ондооболоро, 43 бойобуой дьайыы бэтэрээнэ, 470 сэрри сылын оболоро бааллар.

«Чэбдик» кулуупка хаһаанньыттан дьарыктанабын?

Кулууппутугар 20-чэ киһи буолан нэдиэлэҕэ биридэ дьарыктанабыт. Салайааччыбыт — Егор Михайлович Пермиков. Тымныынан эти-хааны чэбдирдиинэн, сөтүөлээһининэн 15 сыл устата дьарыктаным. Оттон биһилини көбүлээбит уһулааччыбыт Афанасий Дмитриевич Доросеев дьарыктаммыт 25 сыл буолла. Карантин буолан сатаан бэлэстээбэтибит. Афанасий Дмитриевич быйыл 89 сааһын туолар. Билигин да дьарыктанар, сыгыларын көрө-истэр. Чурапчытаагы устуорт үнүстүтүгэр норуоттар икки ардыларынаагы конгресс буолуохтаах этэ. Ол эмиз бу дьантан сылтаан тохтоото. Адыах хонуктаагыта кулууптут чилиэннэрэ куоракка баран кэлиилэр. Биһигэ дьарыктана сылдьыбыт, сэрри бэтэрээннэ П.Т. Карсанов кыһа Марианна Петровна Карсанова Дьокускай куоракка уонна киһилээх бөлөбү тэрийэн үлэлэтэ сылдьар.

Матрена Николаевна, карантин кэмизэр тугунан дьарыгырабын?

Эрдэ өрөспүүбүлүкэтээби бэтэрээннэр сибээстэрин бэрэссэдэстэтинэн үлэлээбит Будимир Дмитриевич Слепцов туһунан ахтыс суруйа сылдьабын. Киһи 85 сааһын туолбута. Онон киһигэ тахсыахтаах. Уопсайынан, дьаһаллар кэлэ тураллар, онно үлэлэнэбин. Итини таһынан иллэн бириэмэбэр быысапкалыбын, оууруо тиһэбин уо да дьарыктанабын.

Матрена Николаевна, карантин кэмизэр быыс булан кэспэппиккэр махтал. Кырдык дабаны, элбэх, түбүктээх үлэбэр ситиһилэри баҕарабыт. Чэгиэн-чэбдик доруобуйаны!

Марфа ПЕТРОВА.

Бүгүһү «Исписэлиис тырыбыната» рубрикага улуустаагы бэтэрээннэр сибээстэрин бэрэссэдэстэлэ Матрена Николаевна Матвеева ыалдьыттыыр. Киһи үлэтин быйылгы былааннарын туһунан маньык сөһүргүр.

Бэтэрээннэр сибээстэрин бэрэссэдэстэтинэн 2003 сыл балабан ыйыттан сабалаан үлэлибин. Быйыл Кыайы 75 сылын көрсө анал хамыыһага тэриллэн, былаан оноруллан үгүс өрүттээх үлэ ыытылла турар. Сүрүн соругунан үс документальной киһи уһулуута буолар. Ол курдук, Иван Михайлович Павловуан холбурдаан, Чурапчытан сэрлэллэ барбыт саллааттарга барыларыгар анямьыт киһи тахсыахтаах. Бу киһиэзэ туттуллар докумуннар, матырыйааллар булуллан, Кыайы 9 күнүгэр уһулуута түмүктэниэхтээх. Саамай улахан бырайыакпыт — Хоту көһөрүлүүтэ аналлаах киһиэ. Уопсайа 5,5 мөл. суумалаах. Көһөрүлүү мусойа

Чөмгүүк

Оболорго уонна дьахталларга аналлаах сыһыары

ОБОЛОР САЙДАР КЭРДИИС КЭМНЭРЭ

кытты (оскуола, уһуаан былаанынан);
- Хоһону ааба үөрэтии, аһа үөрэнэллэригэр көмөлөһүү.

2. Ыраас салгын, уу, хамсаныы – биһиги доботторбут.

- Сарсыардаанньы зарядкада уһууу (бэйэ холобурунан);
- Хайыһарга, ханкыга сылдыһы (оһо тугу сөбүлүүрүнэн);
- Пааркада сүүрүү-хаамы (сарсыарда, киһэ күүлэйдээһин);
- Бэйэ сөбүлүүр дьарыгар илдэ сылдыһы;
- Уһун өрөбүл кэмигэр сырылааһын (оболору кытта хамсанылаах оонньуулары тэрийи);
- Ыспартыбынай күрэхтэри тэрийи (сайынньы сөтүө, тэлгэһэ бадминтон, бэлисэпитинэн сир астааһын).

3. Махталлаах буолуу нэдиэлэтэ (бырааһынньыкка сөп түбэһиннэрэн).

- Үөрөппит учууталга, иитээччигэ, аймакка, дьыэ кэргэн дьонугар үтүө сыһыан;
- Оһо аккырыкканы сморторон бэлэхтээһин;
- Үтүө үтүөнэн төлөнөрүн өйдөтүү.

4. Ыраас-чэбдик буолуу нэдиэлэтэ.

- Баанньыкка сылдыһы (ийэ кыһынаан, уол абатынаан);
- Парикмахерскайга сылдыһы;
- Тананы өтүүктэтэ үөрэтии;

- Тананы быраабылатын кэпсээһин (маһаһынна сылдыһы);
- Оһо бэйэтигэр тананы сууйтарыи;
- Хас биридди танас-сап хайдах харалларын быһаарыи;
- Күннээһи үлэни хонтуруоллааһын (быыл сотуута, бэрээдэк).

5. Үлэ киһини киэргэтэр нэдиэлэтэ.

- Күһүннү кэмнэ. Сэбирдэх хомуйуута, оһурут хомуйуута, сир аһын хомуйуу;
- Кыһын. Хосторунан (киһигэлэри дьаарыстааһын, кэтэр тананы, утууар тананы сууйуу, өтүүктээн салгылатыи. Нэдиэлэ түмүгэр генеральнай уборка);
- Сайын. Хортуоска буорун көбүтүү, сыыс оту ыраастааһын, от үлэтэ, окко-маска уу кутуу;
- Сааһын. Арасааданы олордуу, дьыэни сууйуу-сотуу, эти-аһы хаһааныи, мууһу угуу, хаары түһэрии.

6. Үтүө санааланыи, ыалдытымсах буолуу нэдиэлэтэ.

- Үтүө тыллары туттарга уһууу;
- Ыалдыты көрсүү, ыңырыи (чэй кутуу, кэпсэтии);
- Ыалдыты кэһилээх ыттыи (ыалдытыи барарга кэһилээх барарга үөрэтии);
- Дьон ситиһииттэн үөрүү уо.д.а.
- Ким да, кимизэ да кыһырбат (сылтада суох кыһырар куһаған);
- Ыалга сылдыһы быраабылаларыгар үөрэтии.

7. Добордохуу нэдиэлэтэ.

- Ким добордох-ол дьоллоох (суолтатын быһаарыи);
- Доботтору төрөбүт күннэ ыңырыи;
- Доботтордуун киһэһэ сылдыһы;
- Табаарыстарга көмөлөһүү (дьыэлэригэр туох үлэ баарынан);
- Доботтордуун эйэлээхтик оонньоһуу.

8. Уһун өрөбүл кэмнээһи нэдиэлэ. "Үөрэх баар-бараммат бааи".

- Уһун өрөбүл кэмигэр оһону үөрөбүттэн тэһиппэккэ, анал тэтэрээккэ дьарыктыи сылдыар ордуу. Биһигин оболорбут ол тэтэрээтэрин көрөн наһаа үөрэллэр;
- Карантин кэмигэр (эмиз анал тэтэрээккэ) оһону дьарыктааһын;
- Оболор портфолиоһарын хаартысканан, ситиһилэринэн, онгоһуктарынан ситэрэн биэрии (уһуаан, алын сүһүөх, орто сүһүөх, улахан сүһүөх);
- Чэппиз аайы сыаналарын суруйан, көстөр сиргэ ыйаан туруоруу.

9. Айылба – бастың иитээччи. Дьыл уларыиар кэмнэринэн.

- Дьыл уларыиар кэмигэр оһону батыһыннара сылдыан көрдөрөн кэпсээһин;
- Көтөр-сүүрэр олобун билиһиннэрии;
- Дьыл кэмнэрин, билгэтин кэтээн көрүү (ардах, хаар, от-мас тыллыта);
- Окко илдэ сылдыһы. Оллоонго күөһү, чэйи өрүү, балыгы хатырыктааһын, куһу үргээһин, күрүөнү тутуу уо.д.а. оһо албэххэ үөрэнэр.

Түмүккэ:

- Сылы эргиччи үлэни, үөрэһи, сыннаһаны дьүөрэлээн, оһону иити нэдиэлэтэ аттарыллара табыгастаах;
- Оһо саната-инэтэ сурукка-бичиккэ кириитэ, хамсанара-имсэнэрэ видеога уһуллан хаалыта- бу барыта оһо сайдар кэскилин туоһута эбээт;
- Оһо үүнэн-сайдан иһэрин туоһулуур портфолиоһы онорор үйэлээх дьыала;
- Оһо күннэтэ үүнэрин -сайдарын, өйө-санаата уһуктарын, тулалыыр эйгэни билэрин-көрөрүн, төрөппүттэрин истин сыһыанын этигэр-хааныгар ингэринэ улаатарын туһутар төрөппүт оһотун күннэтэ кэтээн көрөрө, күөс-көмө буолара кэлин махталынан эргийэ турдаба.
Парасковья ПОПОВА – ТУСКУЛААНА,
РФ суруналыыстарын сойууһун чилиһэ, РФ уопсай үөрэхтээһинин бочуоттаах үлэһитэ.

ГЕНЕТИЧЕСКИЙ КОД ВАШЕГО РЕБЕНКА

Хотите узнать гороскоп вашего ребенка по системе Пифагора или генетический код Пифагора, чтобы определить программу, с которой появился на свет ваш ребенок, и задачи, которые необходимо будет решить, чтобы улучшить его генокод?

Если вы заинтересовались, возьмите пожалуйста, бумагу, ручку и внимательно прочтите и выполните указания к расчетам и расшифровке. Расчет поясняется на примере. Необходимо установить четыре рабочих числа. Для этого надо записать число, месяц и год рождения: 14.12.1985г.

1. Взять сумму всех цифр: $1+4+1+2+1+9+8+5=31$ – это первое рабочее число.

2. Сумма цифр первого рабочего числа: $3+1=4$ – это второе рабочее число.

3. Из первого рабочего числа вычитается первая цифра (за исключением нуля) дня рождения: $31-1=30$ – это третье рабочее число.

4. Сумма цифр третьего рабочего числа: $3+0=3$ – четвертое рабочее число. Итак, мы получили исходную запись кода: 14.12.1985 и все рабочие числа: 31 4 30 3.

Внимание: теперь можно создать матрицу генокода: вписать в клеточки квадрата все единицы, двойки, и т.д., если нет необходимой цифры в вашем генокоде – значит, пропуск.

1111	44	-
2	5	8
333	-	9

Теперь осталось выяснить, что означают наборы цифр в каждой клетке матрицы

ЕДИНИЦЫ – ЭТО ЗНАК ХАРАКТЕРА

1 – человек с программой эгоизма
11 – склонность к эгоизму
111 – мягкий, уступчивый характер
1111 – сильный, энергичный характер
11111 – целеустремленность, диктатор
111111 – человек жесткий, деспотичный, но для близких может

сделать невероятное

ДВОЙКА – ЗНАК ЭНЕРГИИ

Нет двоек – энергия равна нулю
2 – энергии достаточно только для себя

22 – может даже лечить и быть врачом
222 и 2222 – очень сильные экстрасенсы, хотя имеют склонность к деспотии

ТРОЙКА – ОТНОШЕНИЕ К ПОРЯДКУ, УЧЕБЕ

Нет троек – человек чем-то выделяется среди окружающих
3 – человек настроения

33 и 333 – способность к учебе, к математике, педант
3333 – нежелание учиться

33333 – патологическое нежелание учиться

ЧЕТВЕРКА – ЗНАК ЗДОРОВЬЯ

Нет четверок – человек болезненный
4 – будет болеть с возрастом

44 – физическое здоровье и темперамент
444 и 4444 – чрезмерное здоровье и темперамент

ПЯТЕРКА – ИНТУИЦИЯ

Нет пятерок – человек может делать много ошибок, так как канал интуиции закрыт

5 – канал интуиции открыт
55 – человека «ведут», он может иметь дар ясновидения

555 – признак ясновидения
5555 – человеку открыта истина, он может обладать сверхинтуицией

ШЕСТЕРКА – ЗНАК ЗЕМЛИ

Нет шестерок – человек не любит физический труд
6 – человек любит физический труд

66 – человек не мыслит себя без физического труда
666 – знак сатаны, мощная разрушительная сила, которую можно уравновесить не менее чем тремя двойками

6666 – человек не мыслит свою жизнь иначе, как только в физическом труде

СЕМЕРКА – ЗНАК «БОЖЬЕЙ ИСКРЫ»

Нет семерки – сложная жизнь, страдания, часто обращаются к

религии

7 – есть «Искра божья», талант, но ярко выражен

77 – знак «ангелоподобия», талантливости

777 – сильный знак «ангелоподобия», но человек, возможно, пришел на Землю ненадолго

7777 – умирают рано
7 и 77 и 777 – таланты открываются, если имеются 111 или 1111, или человек нарабатывает эти качества в процессе самосовершенствования

ВОСЬМЕРКА – ЧУВСТВО ДОЛГА И ОБЯЗАТЕЛЬНОСТИ

Нет восьмерки – человек легкомыслен

8 – человек пунктуальный, обязательный

88 – знак самопожертвования
888 – знак служения народу

8888 – паранормальные способности

ДЕВЯТКА – ЗНАК ИНТЕЛЛЕКТА

9 – обычные умственные способности

99 – блестящие умственные способности

999 – еще более сильные способности, но неохотно учатся

9999 – люди необычайного ума, светлая голова, но с задатками деспотии

Для полного понимания генокода, необходимо также иметь представление о взаимосвязях наборов кода, которые определяют возможности человека и предостерегают от опасностей, которые возникают при пассивном к себе или к своему ребенку отношении. Итак, несколько рекомендаций.

Чтобы реализовать 7, 77 или 777, необходимо в коде иметь наборы 111 или 1111. Если этого сочетания нет, надо заняться воспитанием или самовоспитанием, чтобы ослабить эгоистичный или агрессивный характер, который будет мешать открытию таланта.

При наличии сочетания 1 и 55 дар интуиции ослабевает. Для улучшения кода вашего ребенка необходимо воспитывать характер, соответствующий

наборам 111 или 1111.

Если отсутствуют двойки или присутствует всего одна, то необходимо заняться упражнениями, развивающими энергетику, например: Хатха-йогой, Цигун и др. Но чтобы добиться ощутимых результатов, нужно иметь те же наборы: 111 или 1111. Существует подготовительный этап Крия-йогой, способствующий духовному развитию занимающегося.

В третьей клетке матрицы наиболее оптимальным является 33 или 333, поэтому при отсутствии троек или при наличии одной необходимо приучать ребенка к порядку и учебе.

Сочетание 33 или 333 с 98 и более обозначает наличие способностей к занятиям науками, которые значительно усиливаются при наличии двух и более пятерок и семерок.

Укрепление здоровья, если отсутствуют четверки, реализуются с помощью занятий физкультурой, Хатха-йогой, Прана-йогой, всеми развивающими упражнениями.

Избегать многих ошибок в общении с людьми (отсутствие пятерок) и развить в себе некоторую интуицию можно, представляя себя на месте другого человека, оправдывая его, сочувствуя ему. Необходимо следить за собой или за вашим ребенком, если он грубит другим, когда он бывает несправедлив к знакомым и родным.

Отсутствие шестерок означает отсутствие трудолюбия. Очень легко исправить этот заложенный в генокоде недостаток. Необходимо с детства прививать любовь к труду. Это задача родителей.

Можно составить еще много сочетаний, которые определяют потенциальные возможности ребенка и задачи родителей по их воспитанию. Но уже ясно, что существенно улучшить код вашего ребенка – это задача выполняемая, необходимо только помнить, что положительный эффект дает прежде всего духовное и физическое развитие ребенка, а отрицательный – воспитание его по программе эго, то есть культивация у него эгоистичных черт характера.

“Улыбка” уһуйаанга дьуһуурунай бөлөх тэрилиннэ

Дойду Бэрэсидийнзэин кулун тутар 25 күнүнээдэ "Арассыяа территориятыгар үлэбэ тахсыбат күннэри биллэри" 206 нүөмэрдээх ыйаагар итээннэ Чуралчы улуунун баһылыгын кулун тутар 26 күнүнээдэ 402 нүөмэрдээх дьон-сэргэ, уопсай нэһилиэниэ доруобуйатын коронавирус инфекцияттан харыстыыр сыаллаах дьаһал тахсыбыта. Онно олобуран, улуустаагы үөрэх начаалынньыга Юрий Посельский илии баттаһыннаах бирикээс төрдүс пуунугар, "Улыбка" обо саадын сэбидиссэйигэр Екатерина Семеновна Ивановаба, кулун тутар 30 күнүттэн муус устар 3 күнүгэр дизри күнүбүһа үлэлиир дьон оҕолоругар анаан дьулуурунай бөлөбү тэрийэн үлэлтэр туһунан дьаһал тахсыбыта.

Онон Прасковья Борисовна аатынан "Улыбка" оёну сайыннарар ким сазбидиссийн Екатерина Семеновна Иванованы көрсөн, уһууаан бу күнүргэ хайдах быһыылаахтык үлэли-хамсыы олорорун, хас оёо сылдыарын туһунан сийилии билиспим.

– Харантын инчинзэби күнзэргэ биһити уһуузаммыгар 12 бөлөххө 273 оҕо сылдьыбыта, харантын буоларын чугаһыгар 240-250 буола сырыттыбыт. Үлэһипит уопсай ахсаана –70 киһи. Бөлөхтөрүнэн ҕраардааха, эрдэтзэби (ранний) ол эбэтэр балтараа саастарыттан сэтэ саастарыгар

дизри сүлдвэллэр. Ити-атытартан биир уратыбыт, иикис уратыбыт дизн –оогулаба барыан иннинээд саастаах сангаралларыгар монуугулар (речевой дефект) итиллээччилэри дыарыктыыр, сайынарар анал бөлөх үлэлиир. Онно 18 оҕо баар. Маны таһынан биһиги уһууааммыт биир сүрүн хайыската – английскай тылы дирингэтэн үөртэбит. Кинилэри Ангелика Агафонникова дизн өрспүүбүлүккэз номнуо бэйэтин уопутун кизинник тарбалпыт кэскиллээх, эдэр испэлиистит дыарыктыыр. Ханньк баҕарар уһууаан барыта билигин туспа тизмэлээх, бырайыактаах. Онуоха биһиги цифровой эйгени дыһоосат иннинээд саастаах оҕо тэрийэргэ кыһаллабыт. Маныаха иикис сүлбөтүн ити тизмэнэн өрспүүбүлүккэз эи инновационнай быһаһаакка буолан, сыгытараба киллэрэн, тиһиктээхтик үлэтин споробут. Ол иһин бэйэбит туспа «Ютуб» ханааллаахпын

прокуратура, улустаабы олох-дыах уонна хомунаальнай хаһаайыстыба, ас-үөл атыллыыр маҕаһынаар, РЭС үлэһиттэрэ, бэтэринээрдэр о.д.а. Улуус киининээби Атын-атын "Кэскил", "Туллукмаан", "Солнышко", "Мичил", "Улыбка" уһуйааннарыттан; бүгүнкү күн турутуан, уопсайа холбон, икки бөлөхүнэн сарсыарда 8 чаастан кииһэ 20 чааска диэри 23 оҕо сылдьар. Бөлөх ааы икхилим иитээччи, иитээччи көмөлөһөөччүлэрэ, повар, харабыллар, уборщицалар кэлэн үлэһии-хамсыы сылдьаллар. Соһуйоохтуп иһин, оҕолор адаптацияларын олус үчүгэйдик ааһаллар эбит, онно уопуттаах иитээччилэрбит көмө буолаллар. Дьарыктар эрссимь быһыытынан тохтоло суох ыытылаллар: ментальнай арифметикаба, "ЛЕГО" хомуйуутугар, тылы сайыннарыга о.д.а. Биһиги уһууааммыт дьон кэлэригэр-барарыгар табыгастаах сиргэ турар уонна, биллэн турар усулуобуйабыт үчүгэй, дезинфекциялааһын күнгэ хаста даҕаны оноһуллар. Аспыт-үөлбүт үчүгэй, күнгэ түөртүр тоһору аһыыллар, ол быһыыгар 11-гэ битэмининэй (фрукта, пюре, мүүттээх, лимоннаах чэйдэр) чаас диэн көрүллэр. Медик үлэһитпит сарсыарда ааы оҕолор уопсай туруктарын көрөр, кыраадыстарын мээрэйдиир.

Үнүсүкэ дээрэ үлэлтэбэит дьэн дьаһал
бэриллэбитэ, салгыы штаб хайдах
быһаарарынан, үлэбэит хайысхата
салаалпыада, Сөптөөх дьаһал ылыныллан,
манньк бөлөх тэриллэит олус наадалаах
эбэит. Манна саамай кыра иитиллээччибэит
2-лээх, улахаттарбыт 6-лаах оҕолор бааллар.
Үлэһиттэрбэит бэйэлэрин баҕа
өттүлэринэн кэлэн үлэлииллэр, дьынэр,
үлээ тахсыбат күнэр биллэриллэн
түбэллэр. Уһонсай наһарыаннабыт үчүгэй

төрөлгүүтэрбит үөрз-көтө кэлзиллэр. Улахан оёо саада буоларбыт быһылынан, бөлөххө эбии оёолору бу үөрэх дьылыгар ылабыт, ыларга бэлэммит. Оёолорун сырытыһынараахтарын бадалаах төрөлгүүтэр «Сетевой город» нэһуэ сайабылыаннааах, онно уочаракка турдук, уһууааннарын ыйбыт буолуохтаахтар, онно мизист баара көстөр, очобуна оёолорун абылаахтарын сөп буолар. Урукку курдук туох даһаны уустук итиннэ

Кэлсэттэ Сэмэн ЖЕНДРИНСКЭЙ.
Аалтар бэйэтэ хаартыскаба түһэриилэрэ.

«Инстаграм» страницатахлыт, ону таһынан анал сайпхылар онорон таһазарыг мультитарбытын, онлайн-сэмиздэрбитин, араас хабааннаах онкурустарбын барьтын төрөптүгүрбитигэр, нэбилээн-нэкиитиннээсэри-билдээсэри таһаарыт.

Абдхай конхутаарыта Алексей Ноговцын салъяааччылаах улуус оперативнай штабын дьаһалынан биһиги уһууааммытыгар Чурапчы нэһилиэгин иһигэр икки дүһүурунай бөлөх аһылынча. Бу бөлөхтөргө харантылтан туғуллубакка, хайаан да үлэлэиктээх тэрилтэлэр үлэһиттэрин оболоро кэпэллэр. Онно миисаллар: медиктэр, полициялар

— УЛУУ КЫАЙЫ 75 СЫЛЫН КӨРСӨ —

Васильевтар — төрүт-уус
Соловьев нэһилиэтин олохтоохторо.
Кинилэр биэр төрүттэрэ Моһууска,
сүрэхтэммитинэн, Сүөдэр Баһылайан
нэһилиэккэ, Чэппиздэй Амматыга
бастаһынан бурдугу үүннэрбитэ.
Бурдугу ыспыт сирэ Кэниэд төрдүгэр
баар Кураанар дигэн алаас. Кини
сизнэ Митэрэппэн — Митрофан
Дмитриевич Васильев (1878-1946
сс.) эһэтин удьуордаан, бурдук
ыһыһынан олохтоохтук ылсан, күүскэ
дыарыктаммыта, бурдугунан эргинэн
оболорун үөрэттэрбитэ. Оболоро
улууска, өрөспүүбүлүкэҕэ биллиилээх
дьон буолбуттара. Улахан уола Петр
Митрофанович—учуутал, сэрии
бэтэрээнэ. Саха АССР оскуолаларын
үтүөлээх учуутала, кини аатын
Соловьев орто оскуолата сүтэр, орто
уола Георгий Митрофанович — учуонай,
биллиилээх фольклорист талааннаах
пост-тылбаасчыт, философическай
наука хандьыдаата, өрөспүүбүлүкэҕэ
бастаһынан олонхону, фольклору
чинчийини көбүлээбитэ, саҕалаабыта,
олонхотуттары үөрэппитэ. Кыра уола
Дмитрий Митрофанович культуура
эбэтигэр таһаарыһалаахтык үлэлээбитэ.

улаатан ситэр кэмнэригэр Сэбиэскэй
былаас олохтоохтук баһаргөөн,
атаһар туран эрэр кэмэ этэ. Бэйлэлэрин
хаһаайыстыбаларыгар сүвһү илтэн,
бурдук ыһан быр-баачы олорбуттара,
кэнники Земпредела 1929 с. кинилэр
орто баһынай дизинэн киирбиттэрэ.
Дмитрий Митрофанович 1929-1932 сс.
4 кылаастаах Мырыла начальнай
оскулатын үөрэнэн бүтэрбитэ. 1932-
1933 сс. Чурапчыга 5-с кылааһы үөрэнэн
бүтэрэр, салгыы ыалдьан, кыайан
үөрэммэккэ, колхуоска үлэлээбитэ.
Дьонноро Митрофан Дмитриевич
1931с. колхуостар тэрлииллэригэр,
бастаан "Кыһыл Амма" ТСОЗ-а, онтон
бөдөнсүйбүт "Автономия 10 сыла"
колхуоска холбослуттара Дмитрий
1933-37 сс. колхуоска суруксутуна, үлэ
күнүн ааҕааччынан, биригдьиһиринэн
үлэлээбитэ. Убайдарын субэтинэн,
киһилэри батыһан, үөрэх суолтатын
өйдөөн, 1937-38 сс., биир сыл
иһинэн дүүкүөрдэзтик үөрэнэн,
миндабааһы 7 кылаастаах оскулатын
ситиһиһлээтик бүтэрбитэ. Салгыы
1938-1941 сс. Дьокуускайдаағы
политическай-сырдатар оскуоланы
үөрэнэн бүтэрбитэ. Үөрэбин бүтэрэн
кэлээтин кытта, Чурапчытаағы Култуура
дьиэтин дириэктэринэн ананар, сана
үлэлээн иһэн, 1941 сыл, атырдьах
ыйын 11 күнүгэр армияга сулууспаа
бөбүскэ тутан, Чита уобаланыгар, 393
стрелковой полкага, сибээс чааһыгар
радист идэтигэр учебнай батальонна
сержанынан сулууспалыыр. Кинилэр
чаастара байыаннай маршынан көһөн,
Монголияга тийэн, Маньчжурияны
кытта быысаһар кыраныһсаны
манаабыттара. 1945 с. атырдьах
ыйыгар Японияны кытта сэри
сабадаммытыгар, кинилэр чаастары
590-с дивизия, 582-с стрелковой
полка, 80-с мотострелковой ротатыгар
Дмитрий сержанынан сэриилэспитэ,
киһилэр чаастара Маньчжурияны
босхоһорһунга кыттыбыта. Билиэн

ылбыт дыопуоннарын конвойдаан адалан, Чита уобалаһыгар Черемхово станцияга баар байыаннай чарска туттарбыттар. Дмитрий Митрофанович салпыы Забайкальский байыаннай уокурукка сулууспалаабыта, 1946 с. дойдутугар от ыйыгар эргиллибитэ.

Сэрииттэн эргиллэн кэлээт, педунуһуукка үөрэххэ киирэр, онтон аны абата өлөн, дойдутугар Мырылаба төнөн кэлбитэ. 1946-1955 сс. ааһар балаһан, кулуп сэбиэдиһсийинэн үлэлээбитэ. 1951 сылтан ааһар балаһаннар, тыа кулуптара буолбуттара. 1955 сылга колхуос дыһаһтата, үлэһит илии тиийбэтинэн, колхуос араас үлэлэригэр үлэлэппиттэрэ, биригэдьиридээбитэ, таабыһыктаабыта. 1956 сыллаахха доруубуйата мөлөөн, төттөрү кулуп сэбиэдиһсийин үлэтигэр киирбитэ.

1956-1958 онд... бөгүүлж
 кулуубугар сэтгэвчээр, 1958
 сүл, тохсунхуутан Сельсэвчээр
 сэтгэвчээр, 1959 бийрданан
 үлэлзэвчээр, 1959 сүлтан
 олоон тнэх куннэригэр дээр
 кулуупка сэтгэвчээр, 1959
 бийлдэвчээр, 1959

Дмитрий Митрофанович
нэнийлээхэ, оройуонга ытыллас
уопастыбаннай үлэлэри тэрийээччи,
көсүлээччи быһыытынан ижэнник
биллибитэ, ыччаттары көсүлээн,
сана кулууп дьэитин туттарбыта.
Оччолорго баар олонхоттары түмэн,
тэрийэн Мырылаага кулууп сыанатыгар
"Дьулуруйар Ньургун Боотур" олонхону
туруоран, дьон сөбүүтүн, быһирэбилин
ыбыта.

Нэһиликкэ култуурунай-
ыспартыбынай үлэ барыта кини
тэрийиитинэн барара, нэһиликкэ "Амма"
хампааҥдата оройуонка сайынны
ыспартакыйаадабы миэстэлэспитэ,
куруук инникилэр ахсааннарыгар
сүлүһү быһа

Дмитрий Митрофанович 1948-
1958 гг. изгнаник сельсбиэтин

Дьокугаатынан түөртэ быыбардаммыта, колхуосбырабылыанньатынчилиэтинэн, норуодунай сэтээтэтинэн быыбарданан, олохтоох быыбардыыр хамыһыһа бэрэссэдээтэлинэн, уокуруктаабы быыбардыыр хамыһыһа чилиэтинэн талыллан үлэпээбитэ Дмитрий Митрофанович үгүс уопастыбаннай үлэтин таһынан, хаартыскаҕа түһэриинэн дыарыктаммыта. Мырыла кырдыҕастарын, салыааччыларын, оччолорго буолбут үбүлүйдээх событиэлары, үлэ түгэннэрин, субуотунньуктары, үлэ маяктарын уо.д.а. буолбут түгэннэри түһэрбит хаартыскалара, мусуойга хараллан, нэһилиэк олоһун сырдатар устусуруй экспонаттара буолаллар.

Дмитрий Митрофанович Аба дайду сэрритигэр Японияны кызыыы иһин И.В.Сталинтан Махтал суругунан, "Японияны кызыыы иһин" мэтээлинэн наһараадалааммыта. Үгүс бочуотунай грамоталарыттан, махтал суруктарыттан ордук суолталаахтара – 1957 с. балаһан ыйгар. ССРС култууратын министриистивэтин, култуура профсоюзустарын КК Бочуотунай грамоталарынан, түөскэ анныылар "ССРС култууратын туйгуна" бэлээнэн наһараадалааммыта буолар. Кини өссө да айар-тутар сөөһүгэр сылдьан, 1961 с. ыалдьан олохтон турсабыта. Кэргэнэ Ульяна Егоровнаһын 4 оҕолоохтор, сиэннээхтэр.

Дмитрий Митрофанович үгүэт-
енөтө төрөөбүт Мырылатын дыонугар-
сэргэтигэр умнуллубат, кини сырдык
аатын үйүтүтэн, 2010 сыл балабан
ыйыгар, кини 95 сааһын бэлэстээн
туран, Соловьев нэһилиэгин, Норуот
айымньытын дыэттигэр кини аата
инэриллибитэ, өйдөбүннүк мрамор
двоска түбүрүлүбүтэ.

И.И. СОБАКИН,
хатыат уопастыбаннай
кэрэспэдьинэ. Мырыда.

Дьийэбэр олор

Бэлэм аһы-үөлү тиэрдэн биэрии сулууспалара

Кафе «ДЖОЙ»
89142297901, 89679257645
үлэлиир кэмэ:
11:00 - 21:00

Кафе «МЯСО ГРИЛЬ»
89819117629
үлэлиир кэмэ:
11:00 - 22:00

Итии аһылыгы тиэрдэр
«9 ТОМТОР» 89241786184
үлэлиир кэмэ:
10:00 - 19:00

Сушины, пиццаны тиэрдэр
«ДРАКОН» 89141070910,
89241777898 үлэлиир кэмэ:
11:00 - 21:00

Ыраас иһэр ууну таһар сулууспалар

«ЧИСТАЯ ВОДА» 8967926184
үлэлиир кэмэ: 09:00 - 18:00

«АЙЫЛБА УУТА» 89247640510
үлэлиир кэмэ: 9:00 - 19:00

Маһаһыыннар

«ДАЛБАР» маһаһыын
89141019185
үлэлиир кэмэ:
9:00 - 20:00

«БАРЫС» маһаһыын
89142319016
үлэлиир кэмэ:
10:00 - 18:00

«ТОМТОР» маһаһыын
89142944999
үлэлиир кэмэ:
10:00 - 19:00

«УНИВЕРСАМ» маһаһыын
89841070800
үлэлиир кэмэ:
10:00 - 21:00

«ҮРДЭЛ» маһаһыын
89627362049

«ДОМИНГО» маһаһыын
89243615999
үлэлиир кэмэ:
9:00 - 20:00

«СИТИМ» маһаһыын
89148251063
үлэлиир кэмэ:
10:00 - 18:00

«ДЕТСКИЙ МИР»
маһаһыын 89141031906
үлэлиир кэмэ:
10:00 - 18:00

«ИРИНА» мизбэл
маһаһыына 89141001151
үлэлиир кэмэ:
10:00 - 17:00

«УЙГУН» саппаас чаас
маһаһыына 89142869288
үлэлиир кэмэ:
9:00 - 18:00

Сибэкки атыылыыр
киоска 89142289794
үлэлиир кэмэ:
09:00 - 21:00

«ЧЭЧИР» маһаһыын
89142921596
үлэлиир кэмэ:
10:00 - 19:00

«ДЬҮӨГЭ» матырыйаал
маһаһыына 89681566772
үлэлиир кэмэ:
10:00 - 16:00

«АВТОЗАПЧАСТИ
ИП ПЕРМЯКОВ М.М.»
89244642133 үлэлиир кэмэ:
10:00 - 18:00

Доруобуйа харыстабыла

Дьахтар
консультацията
89618696878

Обо
консультацията
89618696875

Поликлиника
89618697167

Стоматология
89618696926

23 №-дээх Аптека
41-474

Итини тэнэ аһы-үөлү, сүрүн туттуллар наадалаах табаары атыылыыр
маһаһыыннар олобурбут эрэсиимнэринэн үлэлииллэр

Дьийэбитигэр олорун, тус уонна атын дьон доруобуйатын харыстаан!!!

— КӨР-СЭРГЭЭ —

— ЫЙЫТЫК —

Карантин кэмин хайдах атаарабытый?

Кулун тутар 25 күнүгэр РФ Бэрэсидьиэнэ Владимир Путин коронавирус таргамматын туһугар кулун тутар 28 күнүттэн муус устар 5 күнүгэр дээрү уһун өрөбүллэр буопалларын иһитиннэртитэ. Онон улуус олохтоохторуттан өрөбүллэрин хайдах атаара сылдыалларын туһунан ыйыталастым.

Галина Алексеева, Чурапчытаабы улуустун иһинэн үлэлиир волонтердар кииннэрин салайааччыта:

«Мы вместе!» дойду үрдүнэн ыйытыла турар аахсыя чэрчитинэн күн аайы атам саастаах дьонго көмөлөһөбүт. Күннэ уонна сайаалка кириэр, ордук ас-үөл, эмп-томп ылыытыгар.

Анастасия Афанасьева, Мугудайдаабы уһууаан сэбиэдиссэй:

Карантины тутуһан дьизэбитигэр олоробут. Олоробут күн аайы оонһуу толкуйдаан оонһотоллор. Дьиз кэргэнинэн кинигэ аабабыт, сахалыы киинэлэри көрөбүт. Кыыспынаан араас бүлүүдэлэри астаан, дьоммутун күндүлүүбүт.

Татьяна Игнатьева, улуустаабы дьаһалта кылаабынай архитектора:

Билиги өрөбүлэ суох үлэли сылдыабыт. Ол эрэн, нэһиликтэринэн уонна Дьокуускай куоракка үлэбитинэн барыы тохтотуллан турар.

Лидия Ермолаева, «Амвэй» хампаанньаны кытта дуогабардаһан үлэлиир урбаанньыт:

Цифровой маркетинг эйгэтинэн дьизэ олорон күннэтэ үлэлибин. Аан дойду үрдүнэн буола турар кыһалҕаны интэринизккэ ааһан, ис сүрэхпиттэн ыалдыабын. Италияҕа дьүөгэм, Турцияҕа балтым олороллор. Бииргэ үөрэммит. Кыһым Бельгияҕа, Швейцарияҕа үлэтинэн баран кэлбитэ. Билигин Саха сиригэр кэлбэккэ, Москваҕа карантинна олорор. Кинилэри кытары сибээстэнэбин, өйөбүл буолабын. Билиги дьиз кэргэн харыстанан дьизэбитигэр олоробут. Чугас дьоммун, дьүөгэлэрбин кытары көрсүбэккэ, интэринизт ситимин, телепүүн нөҕүө кэлсэтэбин. Олоробун кытта эти-хааны эрчийэр дьарыктары оноробут. Таһырдыа табыстыбыт да, айылҕаа хааман-сүүрэн кэлэбит. Битэминнээх натуральнай астары аһыыбыт. Хара бурдуктаах лэппизкэни, бурдук аһын астанабыт. Маны тэнэ доруобуйаны беэргетэн, «Нутрилайт» диэн битэминнэри иһэбит. Олорор үөрэхтэригэр бэриллибит соруудахтары толороллор. Ону таһынан кинигэ аабабыт. Кыыспынаан диктант суруйабыт. Уолаттарбын, кыыспын дьиз ис-тас үлэтигэр көмөлөһүннэрэбин. Абабыт улахан массыыналаах урбаанньыт. Билигин орто уолун кытары айаһа сылдыар. Балтым кэлан, кырыттар буолан ырыа үөрэтэ сылдыабыт. Бу кэм бүттэһинэ, ырыаларбытын кизик эйгэҕэ таһаараары бэлэмнэнэбит. Итини тэнэ эбэм 90 сааһыгар кинигэ таһаарыахтаахпыт. Онон төрүччүбүтүн суруйа сылдыабыт. Ону таһынан быыс булан, вальяниенан сөбүлээн дьарыктанабын. Бу ньыманан бэргэһэ, шарфик, үтүлүк, наскы, атах таһаа оноробун.

Ити курдук, сорохтор мэлдьи буоларын курдук үлэлииллэр, сорохтор дьизэлэригэр олорон, карантин кэмн туһалаахтык атаараллар.

Марфа ПЕТРОВА.

НВК САХА

«Саха» НКХ ханаалын муус устар 6 – 12 күнүнээби бырагыраамата

НВК САХА

Муус устар 6 күнэ бэнидизинньик 06:00 - Худ. фильм 6+ 07:00 - В эфире радио Тэтим 6+ 09:00 - Зарядка 12+ 09:15 - Город женщин 12+ 10:15 - Полярная звезда 10:30 - Телеурок для 11 классов. Математика 6+ 10:45 - Телеурок для 11 классов. Русский язык 6+ 11:00 - Новости 12+ 11:15 - Живой звук 12+ 12:00 - Новости 12+ 12:15 - Кыайы-75 12+ 12:30 - Телеурок для 9 классов. Математика 6+ 12:45 - Телеурок для 9 классов. Русский язык 6+ 13:00 - Сила духа 12+ 13:30 - Саха Сирэ-Якутия 13:45 - Актуальное интервью/Репортаж 12+ 14:00 - Телеурок для 11 классов. Математика 6+ 14:15 - Телеурок для 11 классов. Русский язык 6+ 14:30 - Телеурок для 9 классов. Математика 6+ 14:45 - Телеурок для 9 классов. Русский язык 6+ 15:00 - Новости 12+ 15:15 - Мультсериал 6+ 15:30 - Мультфильмы 6+ 15:45 - Клипмейкер 12+ 16:00 - Новости 12+ 16:15 - Худ. фильм. Во имя любви 12+ 18:00 - Новости 12+ 18:15 - Лекториум 12+ 19:00 - «Якутия» инф. программа 12+ 19:15 - Талбан 12+ 20:00 - «Ааспыт ааспат амтана» телесериал 12+ 20:30 - «Саха Сирэ» инф. программа 12+ 20:45 - Художественный фильм. Давлят-3 12+ 22:30 - Кэнсиэр 12+	Муус устар 7 күнэ оптүрүннүк 06:00 - Художественный фильм. Давлят-1 12+ 22:30 - Кэнсиэр 12+ 06:00 - Художественный фильм 6+ 07:00 - В эфире радио Тэтим 6+ 09:00 - Зарядка 12+ 09:15 - Асчыттар 12+ 10:15 - Полярная звезда 10:30 - Телеурок для 11 классов. Математика 6+ 10:45 - Телеурок для 11 классов. Русский язык 6+ 11:00 - Новости 12+ 11:15 - Талбан 12+ 12:00 - Новости 12+ 12:15 - Кыайы-75 12+ 12:30 - Телеурок для 9 классов. Математика 6+ 12:45 - Телеурок для 9 классов. Русский язык 6+ 13:00 - Сила духа 12+ 13:30 - Саха Сирэ-Якутия 13:45 - Актуальное интервью/Репортаж 12+ 14:00 - Телеурок для 11 классов. Математика 6+ 14:15 - Телеурок для 11 классов. Русский язык 6+ 14:30 - Телеурок для 9 классов. Математика 6+ 14:45 - Телеурок для 9 классов. Русский язык 6+ 15:00 - Новости 12+ 15:15 - Мультсериал 6+ 15:30 - Мультфильмы 6+ 15:45 - Караске-театр 12+ 16:00 - Новости 12+ 16:15 - Художественный фильм. Сэттэх 12+ 18:00 - Новости 12+ 18:15 - Репортаж 12+	18:30 - Кюбилею М.Е. Охлопковой 12+ 19:00 - «Якутия» информационная программа 12+ 19:15 - Талбан 12+ 20:00 - «Ааспыт ааспат амтана» телесериал 12+ 20:30 - «Саха Сирэ» инф. программа 12+ 20:45 - Художественный фильм. Давлят-2 12+ 22:30 - Кэнсиэр 12+ Муус устар 8 күнэ сарада 06:00 - Худ. фильм 6+ 07:00 - В эфире радио Тэтим 6+ 09:00 - Зарядка 12+ 09:15 - Город женщин 12+ 10:15 - Полярная звезда 10:30 - Телеурок для 11 классов. Математика 6+ 10:45 - Телеурок для 11 классов. Русский язык 6+ 11:00 - Новости 12+ 11:15 - Талбан 12+ 12:00 - Новости 12+ 12:15 - Кыайы-75 12+ 12:30 - Телеурок для 9 классов. Математика 6+ 12:45 - Телеурок для 9 классов. Русский язык 6+ 13:00 - Сила духа 12+ 13:30 - Саха Сирэ-Якутия 13:45 - Актуальное интервью/Репортаж 12+ 14:00 - Телеурок для 11 классов. Математика 6+ 14:15 - Телеурок для 11 классов. Русский язык 6+ 14:30 - Телеурок для 9 классов. Математика 6+ 14:45 - Телеурок для 9 классов. Русский язык 6+ 15:00 - Новости 12+ 15:15 - Мультсериал 6+ 15:30 - Мультфильмы 6+ 15:45 - Караске-театр 12+ 16:00 - Новости 12+ 16:15 - Художественный фильм. Сэттэх 12+ 18:00 - Новости 12+ 18:15 - Репортаж 12+	15:15 - Мультсериал 6+ 15:30 - Мультфильмы 6+ 15:45 - Клипмейкер 12+ 16:00 - Новости 12+ 16:15 - Художественный фильм. Костер на ветру 18:00 - Новости 12+ 18:15 - Элиитэ 12+ 19:00 - «Якутия» инф. программа 12+ 19:15 - Талбан 12+ 20:00 - «Ааспыт ааспат амтана» телесериал 12+ 20:30 - «Саха Сирэ» инф. программа 12+ 20:45 - Художественный фильм. Давлят-3 12+ 22:30 - Кэнсиэр 12+ Муус устар 9 күнэ чаппаз 06:00 - Худ. фильм 6+ 07:00 - В эфире радио Тэтим 6+ 09:00 - Зарядка 12+ 09:15 - Готовим вкусно 10:15 - Полярная звезда 10:30 - Телеурок для 11 классов. Математика 6+ 10:45 - Телеурок для 11 классов. Русский язык 6+ 11:00 - Новости 12+ 11:15 - Талбан 12+ 12:00 - Новости 12+ 12:15 - Кыайы-75 12+ 12:30 - Телеурок для 9 классов. Математика 6+ 12:45 - Телеурок для 9 классов. Русский язык 6+ 13:00 - Сила духа 12+ 13:30 - Саха Сирэ-Якутия 13:45 - Актуальное интервью/Репортаж 12+ 14:00 - Телеурок для 11 классов. Математика 6+ 14:15 - Телеурок для 11 классов. Русский язык 6+ 14:30 - Телеурок для 9 классов. Математика 6+ 14:45 - Телеурок для 9 классов. Русский язык 6+ 15:00 - Новости 12+ 15:15 - Мультсериал 6+ 15:30 - Мультфильмы 6+ 15:45 - Караске-театр 12+ 16:00 - Новости 12+ 16:15 - Художественный фильм. Сэттэх 12+ 18:00 - Новости 12+ 18:15 - Репортаж 12+	14:30 - Телеурок для 9 классов. Математика 6+ 14:45 - Телеурок для 9 классов. Русский язык 6+ 15:00 - Новости 12+ 15:15 - Мультсериал 6+ 15:30 - Мультфильмы 6+ 15:45 - Караске-театр 12+ 16:00 - Новости 12+ 16:15 - Художественный фильм. Ыалпылар 12+ 18:00 - Новости 12+ 18:15 - Охота и рыбалка в Якутии 12+ 18:45 - Дойдум дьоно 12+ 19:00 - «Якутия» инф. программа 12+ 19:15 - Талбан 12+ 20:00 - «Ааспыт ааспат амтана» телесериал 12+ 20:30 - «Саха Сирэ» инф. программа 12+ 20:45 - Художественный фильм. Айыы Уола 12+ 22:30 - Кэнсиэр 12+ Муус устар 10 күнэ бээтинсэ 06:00 - Худ. фильм 6+ 07:00 - В эфире радио Тэтим 6+ 09:00 - Зарядка 12+ 09:15 - Город женщин 12+ 10:15 - Полярная звезда 10:30 - Телеурок для 11 классов. Математика 6+ 10:45 - Телеурок для 11 классов. Русский язык 6+ 11:00 - Новости 12+ 11:15 - Талбан 12+ 12:00 - Новости 12+ 12:15 - Кыайы-75 12+ 12:30 - Телеурок для 9 классов. Математика 6+ 12:45 - Телеурок для 9 классов. Русский язык 6+ 13:00 - Сила духа 12+ 13:30 - Саха Сирэ-Якутия 13:45 - Актуальное интервью/Репортаж 12+ 14:00 - Телеурок для 11 классов. Математика 6+ 14:15 - Телеурок для 11 классов. Русский язык 6+ 14:30 - Телеурок для 9 классов. Математика 6+ 14:45 - Телеурок для 9 классов. Русский язык 6+ 15:00 - Новости 12+ 15:15 - Мультсериал 6+ 15:30 - Мультфильмы 6+ 15:45 - Караске-театр 12+ 16:00 - Новости 12+ 16:15 - Художественный фильм. Сэттэх 12+ 18:00 - Новости 12+ 18:15 - Репортаж 12+	13:30 - Саха Сирэ-Якутия 13:45 - Актуальное интервью/Репортаж 12+ 14:00 - Телеурок для 11 классов. Математика 6+ 14:15 - Телеурок для 11 классов. Русский язык 6+ 14:30 - Телеурок для 9 классов. Математика 6+ 14:45 - Телеурок для 9 классов. Русский язык 6+ 15:00 - Новости 12+ 15:15 - Мультсериал 6+ 15:30 - Мультфильмы 6+ 15:45 - Клипмейкер 12+ 16:00 - Новости 12+ 16:15 - Художественный фильм. Аартыктар 12+ 18:00 - Новости 12+ 18:15 - Тьа ыччата 12+ 19:00 - «Якутия» инф. программа 12+ 19:15 - Талбан 12+ 20:00 - «Ааспыт ааспат амтана» телесериал 12+ 20:30 - «Саха Сирэ» инф. программа 12+ 20:45 - Художественный фильм. Байборикан 6+ 22:30 - Кэнсиэр 12+ Муус устар 11 күнэ субуота 06:00 - Геван 12+ 06:30 - Дойдум дьоно 12+ 06:45 - Репортаж 12+ 07:00 - Хранители времени 12+ 07:30 - О религии народа саха 12+ 08:00 - Посидим, поговорим 6+ 09:00 - Зарядка 12+ 09:15 - Канал поздравлений 6+ 09:45 - Саас кэлбитинэн! 10:00 - Телеурок для 12+ 12:00 - Новости 12+ 12:15 - Дом мечты 12+ 12:45 - Телеурок для 12+ 13:30 - Новости 12+ 13:45 - Канал поздрав. 6+ 14:15 - Телеурок для 12+ 15:00 - Новости 12+ 15:15 - Телеурок для 12+ 16:00 - Новости 12+ 16:15 - Телеурок для 12+ 18:00 - Новости 12+ 18:15 - Моя Якутия 12+ 18:45 - Спектакль 12+ 20:30 - Кэнсиэр 6+ 22:00 - ТВ-спорт 12+	12:00 - Новости 12+ 12:15 - Телеурок для 12+ 13:30 - Новости 12+ 13:45 - Канал поздравлений 6+ 14:15 - Телеурок для 12+ 15:00 - Новости 12+ 15:15 - Телеурок для 12+ 16:00 - Новости 12+ 16:15 - Телеурок для 12+ 18:00 - Новости 12+ 18:15 - Дом мечты 12+ 18:45 - Клипмейкер 6+ 19:00 - Спектакль «Бирдэ куоракка» 12+ 20:30 - Кэнсиэр 6+ 22:00 - ТВ-спорт 12+ Муус устар 12 күнэ баскыһыанна 06:00 - Геван 12+ 06:30 - Дойдум дьоно 12+ 06:45 - Репортаж 12+ 07:00 - Простые истины 07:30 - Хотугу сулус 6+ 08:00 - Посидим, поговорим 6+ 09:00 - Зарядка 12+ 09:15 - Канал поздравлений 6+ 09:45 - Саас кэлбитинэн! 10:00 - Телеурок для 12+ 12:00 - Новости 12+ 12:15 - Дом мечты 12+ 12:45 - Телеурок для 12+ 13:30 - Новости 12+ 13:45 - Канал поздрав. 6+ 14:15 - Телеурок для 12+ 15:00 - Новости 12+ 15:15 - Телеурок для 12+ 16:00 - Новости 12+ 16:15 - Телеурок для 12+ 18:00 - Новости 12+ 18:15 - Моя Якутия 12+ 18:45 - Спектакль 12+ 20:30 - Кэнсиэр 6+ 22:00 - ТВ-спорт 12+
---	---	---	---	--	---	---

Информация

Приказ МВД России от 28 сентября 2018 года № 640 «Об утверждении Административного регламента Министерства внутренних дел Российской Федерации по предоставлению государственной услуги по проведению добровольной государственной дактилоскопической регистрации в Российской Федерации». Целью проведения добровольной дактилоскопической регистрации является защита интересов человека, обеспечение его законных прав, сохранности здоровья и безопасности. Каждому человеку, прошедшему дактилоскопическую регистрацию, гарантировано установление личности при порче, утрате документов, несчастных случаях, катастрофах, наводнениях, землетрясениях, пожарах, террористических актах, авиационных и железнодорожных катастрофах, а также прохождение данной процедуры поможет исключить махинации с собственностью в случае наследования имущества. Особое значение дактилоскопическая регистрация имеет для людей, страдающих потерей памяти. В случае, когда человек не в состоянии сообщить о себе какие-либо сведения, дактилоскопия может помочь родственникам найти пропавшего члена семьи.

Дактилоскопирование — это государственная услуга, которая проводится только по желанию гражданина, бесплатно и занимает всего несколько минут.

Любой гражданин, изъявивший желание пройти процедуру добровольной дактилоскопической регистрации, может обратиться в ОМВД России по

Чурапчинскому району по адресу: с. Чурапча ул. Крупская 3 «а».

Для того, чтобы пройти процедуру добровольной дактилоскопической регистрации, необходимо предоставить следующие документы:

1. Письменное заявление или обращение заявителя в форме электронного документа о предоставлении государственной услуги.

2. Паспорт гражданина Российской Федерации.

3. Свидетельство о рождении — для граждан Российской Федерации, не достигших возраста 14-ти лет.

4. Документ, подтверждающий факт усыновления (удочерения), — при подаче заявления усыновителем (удочерителем).

5. Документ, подтверждающий факт установления опеки, — при подаче опекуном заявления в отношении лица, находящегося под его опекой.

6. Документ, подтверждающий факт установления попечительства, — при подаче попечителем заявления в отношении лица, находящегося под его попечительством.

Добровольная дактилоскопическая регистрация осуществляется исключительно в интересах гражданина. Его персональные данные являются конфиденциальной информацией, доступ к которым ограничен в соответствии со статьей 7 Федерального закона Российской Федерации «О персональных данных».

Напоминаем, что появилась возможность подать заявление о предоставлении данной услуги в электронном виде через Единый портал государственных и муниципальных услуг на сайте www.gosuslugi.ru.

ОМВД России по Чурапчинскому району.

КАК НЕ СТАТЬ ЖЕРТВОЙ МОШЕННИКОВ!

Телефонное мошенничество — один из самых распространенных видов преступной деятельности в наше время. Начиная с 2015 года наблюдается ежегодный рост количества совершенных преступлений указанной категории, вот почему так остро стоит вопрос об ответных мерах реагирования со стороны правоохранительных органов.

В связи со вспышкой коронавируса COVID-19, преступники стали использовать различные мошеннические схемы, а именно:

1. Поддельные веб-сайты/платформы электронной коммерции/учетные записи в социальных сетях/электронные письма, нацеленные для продажи и доставки лицевых и хирургических масок.

Мошенники используют имена известных компаний, которые занимаются производством и доставкой хирургических масок, особенно тех, которые находятся в Европе. Жертвам предлагается внести предоплату с помощью банковских переводов на счета, которые открыты в европейских странах, такие как Германия, Нидерланды,

Испания и Португалия. Маски в конечном итоге не доставляются, сайты/платформы блокируются или удаляются;

2. Телефонные мошенничества:

С пожилым человеком связываются по телефону и вызывающий абонент притворяется родственником (например, внуком), который в настоящее время находится в больнице для лечения из-за инфекции COVID-19. После этого жертвам сообщают о необходимости срочно оплатить расходы на медицинское лечение путем внесения денег или передачи денежных средств или других ценностей «представителям больницы».

Жертвы получают звонки от предполагаемых лиц здравоохранения с просьбой предоставить им личную информацию для проведения «отслеживания контактов», который представляет собой процесс идентификации и мониторинга людей, находившихся в тесном контакте с инфицированными лицами после вспышки заболевания. В отличие от законных чиновников здравоохранения, мошенники запрашивают

у своих жертв банковские реквизиты и платежные реквизиты для предполагаемой проверки;

3. Фишинговые схемы;

За последние недели было зарегистрировано несколько случаев фишинговых писем и электронных писем COVID-19. Преступники распространяют вредоносные ссылки и документы, в которых утверждается, что они содержат информацию о том, как защититься от распространения COVID-19 и рекомендуют меры против пандемии. Некоторые из этих писем призывают получателей открыть ссылку или страницу, которая якобы содержит дополнительную важную информацию. Чтобы открыть такую страницу, получателей просят войти в систему со своим адресом электронной почты и паролем. Таким образом, преступники могут установить вредоносное ПО на устройство получателя и украсть деньги или конфиденциальную информацию.

Уважаемые жители Чурапчинского района, будьте бдительны, не становитесь жертвами мошенников.

Отделение уголовного розыска ОМВД России по Чурапчинскому району.

Коммерческойа суох тэрилтэлэр салайааччыларын болбомтолоругар!

Чурапчы оройуонун коммерческойа суох тэрилтэлэр салайааччылара, 1996 сыл тохсунньу ыйын 12 күнүнээҥи 7 №-дээх федеральной сокуонна олобуран, үлэбит туһунан 2019 сыллаах отчуоккутун, 2020 сыл муус устар 15 күнүгэр диэри, Российской Федерация юстиция министириситибэтин Саха өрөспүүбүлүкэтинээҥи салалтатыгар ыьтаргыт булгуччулаах. Отчуоккутун ыьтар аадырыскыт Саха өрөспүүбүлүкэтэ, Дьокуускай куорат, Аммосов аатынан уулусса 18 №-дээх дьытэ, 100, 407 №-дээх кабинеттар. Ону таһынан, отчуоккутун интэриниэт ситимигэр, <http://unro.miniust.ru> диэн юстиция министириситибэтин саайтыгар угуоххутун сөп.

Сиһилии хайдах отчуоккутун ыьтаргыт туһунан иһитиннэриини үөһэ ыйыллыбыт саайтан, «Отчетность некоммерческих организаций» диэн баһыгар, эбэтэр 8 (4112) 42-58-34 нүөмэргэ эрийэн билсизэххитин сөп.

Үөһэ этиллибикэ олобуран, коммерческойа суох тэрилтэлэр салайааччылара, 2018 сыллааҥы отчуоккутун ыьппат эбэтэр хойутаан ыьтар түгэннигигэр, Российской Федерация административнай буруйу оноруу туһунан кодекс 19.7 ыстатыатынан эппиэтинэскэ тардыллыаххытын сөп диэн сэрэтэбит.

Чурапчы улууһун прокуратурата.

Түөкүннээһинтэн сэрэнин!

2019 сыл түмүгүнэн Чурапчы улууһугар уолсайа мобильнай төлөпүүн нөүгө 7 киһини албыннаан, 539 тыһыынча солкуобай харчыны уорбуттар, онтон бу икки-үс ый устата өссө 3 киһини албыннаан, 95 тыһыынча солкуобайы алчарыйдылар.

Билигин коронавирус карантинин кэмигэр түөкүттэр сытайан туран дьону угайыларыгар үктэтэллэрэ өссө элбигин сөп.

Саамай тэнийбит ньыманан буолар — түөкүттэр эмсэбэлээччи төлөпүүнүгэр баан, пенсионнай эбэтэр атын тэрилтэ үлэһитин аатыттан эрийэллэр. Итэҕэтиллэх куластарынан кэпсэтэн, баан картатын дааннайдары ылаппар эбэтэр ханык эрэ туһааннаах хамыһыһа ба, эбэтэр бэйэлэрин өнөлөрүн төлөттөрөргө ылыннараллар.

Холобура, Чурапчыга быйыл биэр дьахтарга түөкүн «урут «Кешберг» бизрбит харчыгын Арасыйыа Үрдүкү Суутугар кыайан, төнүннэрэр туһунан быһаарыыны ыьлаттардым» диэн эрэннэрэн, 72 тыһыынчаттан тахса солкуобайы албыннаан, бэйэтигэр ыьттарбыт.

Ону тэнэ, элбэх буруй интэриниэт-мабаһыын нөүгө оноһуллар. Бастаан «харчыгын төлөтөххүнэ, сакааскын ыьтыам» диэн баран ыьппаттар, ол кэнниттэн сибээскэ тахсыбаттар. Ол курдук, тотализаторга ставка туруорабын экин диэн баран, ставкан умайда диэн биллэрэллэр, эбэтэр тугу да биллэрбэттэр.

Итинник буруйдар РФ ХК 159 эбэтэр 159.6 ыстатыаларыгар кириһэллэр. Накаастабыла 2 сылтан 10 сылга диэри көнүлүн быһыылаах уонна эбии ыстарааттаах буолуон сөп. Ол эрэри итинник буруй арыллар уустук, тобо диэтэххэ, түөкүттэр үксүн атын сыһыана суох киһи сим-картагыттан эрийэллэр, төбөтүнэн ыарыһах, кырдьаҕас киһи, эбэтэр карточкатын сүтэрбит киһи карточкатыгар харчы ыьттараллар уонна сонно тута банкоматка уу харчынан усталлар. Эбиитин итинник буруй үгүһэ Арасыйыа атын регионнарыттан эрийэн оноһуллар, ол иһин буруйу арыыы ол регионнар полиция үлэһиттэриттэн тутулуктаах.

Онон, хас биридди киһи бастагы соруга — итинникэ кириэн бизрбэт буолуу, ол туһуттан: 1) карта лін-кодун уонна карта кэннигэр суруллар CVV кодун кимизэх да эппэт буолуу; 2) суотабай төлөпүүн нөүгө хайдах да кирэдьиит, пособие, субсидия бэриллэбэтин биллэххэ наада; 3) түөкүттэр эрэ итинник итэҕэтэн эрийэхтэрин сөбүн өйдүүөххэ наада.

Өскөтүн ким эмэ харчыта мобильнай түөкүннээһин эбэтэр уоруу өтгүнэн алчарыйлыбыт түгэнигэр, бастатан туран, баан картатын блокировкалааха наада. Ол кэнниттэн полицияга биллэрин. Уонна полиция үлэтигэр көмөлөһөн, эмсэбэлээччи баан счөтүн эбэтэр мобильнай төлөпүүн счөтүн хамсааһынын бэйэтэ ыьтан наада, тобо диэтэххэ, полиция запроһугар бааннар, мобильнай оператордар биэр ый кэринэ эппиэти күүттэрэллэр.

Бу иһитиннэриини билэр дьоннугар тарҕатаргытыгар ыьырабын.

Иван ЯДРЕЕВ,

Чурапчы улууһун прокурора, юстиция аҕа сүбэһитэ.

Чурапчы нэһилиэгин олохтооҕо, тыыл, үлэ бэтэрээнэ, Хоту көһөрүллүү кыттыылааҕа, тапталлаах кэргэним, аҕабыт, эһэбит

ИГНАТЬЕВ Спиридон Михайлович

бу дьыл, муус устар 2 күнүгэр 85 сааһыгар олохтон туораабытын билэр дьонугар курутууан туран иһитиннэрэбит.

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ.

Кутурбанныарын тизрдэллэр:

Чурапчы нэһилиэгин олохтооҕо, сэрии сылын оҕото, Хоту көһөрүллүү кыттыылааҕа, үлэ бэтэрээнэ Игнатъев Спиридон Михайлович ыарахан ыарыһтан олохтон туораабытынан, кэргэнигэр Татьяна Степановнаҕа, уолаттарыгар, сиэннэригэр, чугас аймахтарыгар Чурапчы нэһилиэгин дьаһалтата.

Кылаабынай арааһтар — Л.В. ГОРОХОВА
Кылаабынай арааһтар солбуйааччы — Е.Г. МАКАРИНСКАЯ.
Эпизитир соторгатор, суруу отдела — А.Н. ЗАХАРОВА
Экономика, тыа хайааһыһыатын отдела — А.М. СЛЕПЦОВ
Кэрэспэдиэһинэр — М.В. ПЕТРОВА, С.А. ЖЕНДРИНСКИЙ
Таһааччы — Л.К. ПОПОВА
Бачаэтэҕэччи — Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР
Правительствата, Чурапчы улууһун
«Сага олох» редакциянай-издательскай
холбоһук автономнай ууредение.
Российскай Федерация Россиянааһор
СР управлениитыгар 2012 с. кулун тутар
15 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ —
ПН №124-0238.

Редакция, издатель
аадырыһа: 678670, Чурапчы
сал, Карл Маркс ул., 26 «а».
Телефоннарбыт: редактор
— 41-332, отделлар — 41-265,
41-358. E-mail: sanaoloh@mail.ru,
сайт: sanaoloh.ru,
instagram: @sanaoloh

Бачоокуо сикакс: № 25 (11681)
Кээмийэ: 2 бач. лисс
Ахсаана 1200. Хайааһыт сыанатта: 15
Ааптар сурууру элэтир сааһа
редакция кыттыылаахтар мөһүн сөп түбүгөр
бууьаһаас. Сурууа ыйыктар чачыктар
кырааһытаскылар суруу элэтир сөп ааптар түбэ
бачаэтэҕэччи.

Хайааһыт бачааһыт бэриллэр графика: 16 ч 00 м. Бачааһыт бэриллэр: 16 ч 00 м. «Сага олох» редакциянай-издательскай холбоһука 02.04.2020 с. офсетка бачаэттэннэ.
Типография аадырыһа: 678670, Чурапчы сал, Карл Маркс ул., 26 «а». Индекс: P0006. Хайааһыт нэһилиэгэ интэ: олторонунуоха уонна бачааһытас таһаа.